

SLOVENSKÁ KOMISIA TECHNICKEJ OLYMPIÁDY

TECHNICKÁ OLYMPIÁDA

11. ročník, školský rok 2020/2021

krajské kolo

Teoretický test kategória B

1. V nasledujúcich vetách sú rôzne tvrdenia o elektrickom obvode. Označ pravdivé tvrdenia!

- a) Elektrické vodiče zamedzujú prechodu elektrického prúdu. áno – nie
- b) Plasty patria medzi látky dobre vedúce elektrický prúd. áno – nie
- c) Jednotlivé časti elektrického obvodu zakresľujeme schematickými značkami. áno – nie
- d) Ak je elektrický obvod otvorený, žiarovka svieti. áno – nie
- e) Spínač, batériu a spotrebič spájajú v elektrickom obvode vodiče. áno – nie

2. Zariadenie na obrázku môžeš vidieť v skanzenoch. Doplň vo vete správnu odpoveď!

Toto zariadenie sa volá....., využívalo sa na .....

Na uľahčenie práce sa tam využíva jednoduchý stroj, ktorý sa volá.....

3. Rozhodni a označ, ktoré tvrdenie je správne :

- a) Technický náčrt kreslíme voľnou rukou. áno – nie
- b) Technický výkres sústreďuje na pomerne malej ploche veľké množstvo informácií o tvare, veľkosti a ďalších vlastnostiach súčastky. áno – nie
- c) Technický výkres je dorozumievací prostriedok medzi konštruktérom a výrobou. áno – nie
- d) Pri technickom náčrte sú rozmery na obrázku presné. áno – nie

4. Napíš názvy troch plastov:

5. Na Slovensku v minulosti, ale čiastočne i dnes pracovali rôzni remeselníci. Použi správne slová a doplň vytvorené vety, súvisiace s remeslami !

kladivo, tkáč, kováč, nite, drotár, kliešte, plátno, drôtené misky,

- a) Tento remeselník pracoval na tkáčskom stave, vyrábal na ňom..... . Používal k tomu ..... ako materiál a remeselník sa volal.....?
- b) Vandroval.....po svete s krošňou na chrbte. V krošni mal rôzne nástroje a medzi nimi aj ..... a vyrábal rôzne predmety, ako napríklad.....
- c) V dielni mu stále horel oheň. V ruke držal ťažké..... a pomocou neho koval a vyrábal podkovy, ale aj ďalšie výrobky z kovu. Tento remeselník sa volá.....?

6. Ako zdroj jednosmerného elektrického prúdu sa často používa zariadenie, ktoré sa nazýva (označ správnu odpoveď) !

- a) kolektor
- b) dynamo
- c) alternátor

7. Zo Slovenska pochádzajú viacerí medzinárodne uznávaní vedci a vynálezcovia. Jedným z nich je aj Jozef Murgaš. Označ, čo patrí medzi najznámejšie vynálezy Jozefa Murgaša:

- a) balón
- b) navijak
- c) šijací stroj

8. Energia, ktorú ľudia potrebujú pre život na Zemi pochádza z viacerých zdrojov. Označ, ktorý zdroj z nich je najväčší:

- a) vietor
- b) voda
- c) Slnko
- d) ropa

9. Priraď k sebe správne pojmy z technického dorozumievania:

Dohodnuté medzinárodné alebo národné pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať, aby sa dosiahla jednoznačnosť v technike.

kótovacia čiara

Číselný údaj, ktorý vyjadruje skutočnú veľkosť daného rozmeru v milimetroch.

technické normy

Tenka čiara ukončená šípkou alebo šikmou úsečkou.

kóta

Dekoratívny stromček

Odporúčame zhotoviť si takýto jednoduchý výrobok doma alebo v školskej dielni.

A. Číslami od 1 – 6 označ poradie, ako budeš postupovať pri zhotovovaní výrobku!

Povrch narezaných dielov stromčeka opracujem pilníkom a brúsny papierom

Prezriem si obrázok a technické výkresy, ktoré sú k výrobku pripravené

Jednotlivé časti pospájam pomocou lepidla a klinčov

Na pripravenom materiáli si nameriam a označím jednotlivé rozmery

Pomocou píly chvostovky alebo čapovky narežem jednotlivé diely stromčeka

Skontrolujem kvalitu nástrojov a náradia po stránke bezpečnosti

B. Dekoratívny stromček sa skladá z dvoch lichobežníkových a jedného trojuholníkového dielca. Z troch obrázkov si vyber náradie, pomocou ktorého by si označil smer rezania na drevenej latke.

a

b

c

C. Zvoľ správny nástroj na narezanie jednotlivých dielov dekoratívneho stromčeka !

a

b

c

D. Na zhotovenie dekoračného stromčeka budeš potrebovať materiál. Aký druh dreva by si zvolil(a). Zvoľ si niektorý materiál a prirad' dôvod, prečo by si ho použil.

dubové drevo -	lebo je mäkké, dobre sa opracováva a používajú ho aj rezbári
smrekové drevo	lebo je to drevo s peknou štruktúrou a príjemne vonia živicom
borovicové drevo	lebo je to mäkké ihličnaté drevo s ktorým sa dobre pracuje a najviac sa používa
lipové drevo	lebo je to veľmi tvrdé a kvalitné drevo

E. Ktorý pracovný nástroj by si použil na opracovanie častí stromčeka po odrezaní? Doplň vety správnymi výrazmi v zátvorke (brúsny papier, pilník, špachtľa, hoblík, dláto).

Na opracovanie odrezaných koncov jednotlivých častí by som použil....., aby som zahladil hrubo orezané konce dielov. Ak by sa na dieloch nachádzali nejaké kazy v dreve použil by som tmel a ten by som nanášal pomocou ..... . Po zatvrdnutí tmelu by som povrch častí stromčeka a podstavca opracoval pomocou....., aby som získal hladký povrch.

F. Aby si vytvoril (a) estetický výrobok, tak na spojenie jednotlivých častí dekoratívneho stromčeka by si zvolil tento spoj (označ správne odpovede):

- a) skrutkový spoj,
- b) lepený spoj,
- c) spoj s vrutmi,
- d) klincový spoj
- e) kolíkový spoj

Technická olympiáda, 11. ročník, krajské kolo, školský rok 2020/2021

Autori testu: doc. PaedDr. Danko Lukáčová, PhD.

Recenzenti: doc. PaedDr. Peter Brečka, PhD.

Preklad: doc. PhDr. Zoltán Pomšár, PhD.

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava, 2021